

Krzysztof Winkler: System Patriot – szansa na nową jakość

Podpisanie kontraktu na zakup Patriotów to kolejny krok w stronę zbliżenia pozycji Polski w hierarchii sojuszy amerykańskich do tej jaką zajmują m. in. Japonia i Korea Południowa – pisze dr Krzysztof Winkler analizując pozyskanie przez Polskę nowoczesnego systemu obrony powietrznej dla wojska

Zakup systemu obrony przeciwlotniczej Patriot w ramach realizacji programu Wisła stanowi poważny krok naprzód w procesie modernizacji armii. Uzyskanie efektywnych systemów obrony przeciwlotniczej jest potrzebne aby móc przeciwdziałać zagrożeniom jakie może przynieść współczesne pole walki. Szybki rozwój nowoczesnych środków takich jak rakiety samosterujące, drony czy amunicja inteligentna zmusza do pozyskania systemów mających zdolność ich przechwycenia. Obecnie możliwości zwalczania celów powietrznych są ograniczone do systemów bardzo krótkiego i krótkiego zasięgu. Brak jest systemów średniego zasięgu, natomiast w ogóle nie było wcześniej systemów dalekiego zasięgu. Wyposażenie stanowią systemy Osa, Nawa i Kub, nie ma systemów średniego zasięgu jakimi były Wołchow i Krug, obecnie wycofane. Zatem pozyskanie nowych systemów obrony przeciwlotniczej i antyrakietowej jest koniecznością. Posiadane wyposażenie nie spełnia wszystkich wymogów stawianych obecnie dla tego typu sprzętu.

Realizacja programu będzie rozłożona na dwa etapy. Obecnie przygotowujemy do podpisania obejmuje zakup dwóch baterii rakiet wraz z wyposażeniem

W celu pozyskania systemów spełniających wymogi współczesnego pola walki prowadzone są działania zmierzające do nabycia ich w

ramach programów Wisła system średniego zasięgu i Narew – krótkiego zasięgu. Zakup Patriotów odbywa się w ramach tego pierwszego programu. Wartość umowy podpisanej 28 marca 2018 r. opiewa na 4,75 mld dolarów. Jest to największy kontrakt zbrojeniowy po 1989 r. Realizacja programu będzie rozłożona na dwa etapy. Obecnie przygotowujemy do podpisania obejmuje zakup dwóch baterii rakiet wraz z wyposażeniem. Zostaną one zintegrowane z najnowocześniejszym systemem zarządzania i kontroli obrony powietrznej wprowadzanym właśnie na wyposażenie armii amerykańskiej – Integrated Air and Missile Defense Battle Command System (IBCS). Jest to system opracowany w tzw. otwartej architekturze co pozwala na łączenie go z innymi systemami w jedną funkcjonalną całość. W drugim etapie realizacji programu Wisła przewiduje się zakup dodatkowych sześciu baterii rakiet Patriot z radarami dookólnymi, pociskiem niskokosztowym, prawdopodobnie typu SkyCeptor i zintegrowane z IBCS wybranych sensorów polskiej produkcji.

Umowa na pierwszy etap przewiduje off-set zakładający 31 zobowiązań dla firmy Raytheon o wartości 224,1 mln zł i 15 dla firmy Lockheed Martin, producenta pocisków Patriot o wartości 724,7 mln zł. Istotne

jest, że przewidziano w tym pakiecie dowodzenie i kierowania obroną powietrzną w oparciu o IBCS, produkcję i serwisowanie wyrzutni i pojazdów załadowczych, utworzenie certyfikowanego centrum administracji i zarządzania produkcją, dostosowaniem, serwisowaniem, naprawami systemu Wisła oraz innych systemów obrony przeciwlotniczej i antyrakietowej, możliwości budowy i serwisowania armat Bushmaster kalibru 30 mm. Uzyskane mają też być zdolności produkcji i serwisowania elementów wyrzutni pocisków Patriot wersja PAC-3 MSE, produkcja wybranych elementów tych pocisków, budowa laboratorium dla badań pocisków raketowych i zdolności związane z utrzymaniem samolotów F-16.

Dopiero zakończenie całego programu Wisła oraz Narew przyniesie powstanie jednolitego systemu obrony przeciwlotniczej i antyrakietowej w zakresie krótkiego i średniego zasięgu

Mającą wejść w życie faza pozyskiwania systemów obrony przeciwlotniczej jest pierwszym krokiem do posiadania całościowego rozwiązania pozwalającego na pełną obronę przed

zagrożeniami z powietrza. Wdrożenie do służby sprzętu zakupionego w tej fazie umożliwi posiadanie podstawowych zdolności obronnych. Dopiero zakończenie całego programu Wisła oraz Narew przyniesie powstanie jednolitego systemu obrony przeciwlotniczej i antyrakietowej w zakresie krótkiego i średniego zasięgu. W przyszłości celem powinno być rozwijanie systemów mogących zwalczać także pociski artyleryjskie i moździerzowe, oparte o rakiety krótkiego zasięgu i działka, a w przyszłości o systemy broni energii kierowanej, np. lasery.

Warte podkreślenia jest wprowadzenie nowoczesnego systemu dowodzenia obroną powietrzną w postaci IBCS. Jego zakup w konfiguracji zgodnej z tą jaka będzie wprowadzana na wyposażenie armii amerykańskiej umożliwi uzyskanie interoperacyjności z systemami wdrażanymi przez Amerykanów. Pozwoli to na skuteczną współpracę z sojusznikami. Zwłaszcza, że pozyskaniem systemu są zainteresowane także inne państwa należące do NATO. Mamy też pewność wdrożenia jednego z bardziej nowoczesnych systemów tego rodzaju na świecie, w dodatku perspektywicznego, bo mającego stanowić podstawę zarządzania całością obrony przeciwlotniczej armii amerykańskiej.

W tego rodzaju kontraktach ważny jest rodzaj i charakter umów off-setowych. Oprócz niewątpliwych zalet w postaci wprowadzenia nowoczesnego uzbrojenia do armii, kontrakt daje możliwość pozyskania nowych technologii i know-how niezbędnych do modernizacji polskiego przemysłu. Dają one bowiem możliwość własnego przemysłu. Przedstawione zapowiedzi wskazują, że odbędzie się pewien transfer technologii i wiedzy mogący przynieść pozytywne rezultaty w postaci unowocześnienia polskiego przemysłu obronnego. Przeniesienie części zdolności produkcyjnych do Polski przyniesie podjęcie współpracy przemysłowej. Możliwe będzie także promowanie własnych rozwiązań zintegrowanych z IBCS w czasie drugiej fazy projektu na rynkach zagranicznych.

Zgoda na sprzedaż tej konfiguracji systemu Patriot, a zwłaszcza IBCS może być widziana jako sukces polskiego rządu. Integracja systemów obrony przeciwlotniczej i antyrakietowej z najważniejszym sojusznikiem jest też elementem zacieśniania więzi łączących oba

Oprócz zalet w postaci wprowadzenia nowoczesnego uzbrojenia do armii, kontrakt daje możliwość pozyskania nowych technologii i know-how niezbędnych do modernizacji polskiego przemysłu

państwa, co wraz z uruchomieniem w 2018 roku bazy amerykańskiej w Redzikowie wskazuje na poszerzanie zakresu współpracy sojuszniczej z Amerykanami. Pozyskanie inwestycji związanych z uruchomieniem

produkcji podzespołów do systemu Patriot to ważny element przyciągania amerykańskich inwestycji. Jak największy ich zakres pozwoli bowiem zbudować sieć zależności, dzięki której wzrośnie zainteresowanie Amerykanów utrzymaniem bezpieczeństwa w tym rejonie świata.

Pamiętać jednak należy o konieczności utrzymywania poprawnych stosunków z Amerykanami. Nie sprzyja temu ostatni kryzys w stosunkach polsko-izraelskich wywołany przez nowelizację ustawy o IPN. Należałoby go wyciszyć i pozwolić obu stronom sporu wyjść z tego kryzysu z twarzą. Należy to zrobić biorąc pod uwagę, że pozycja Izraela jest znacznie silniejsza niż Polski jako sojusznika Stanów Zjednoczonych. Mimo, że amerykańska obecność w Polsce jest warunkowana nie tylko przez przyjętą przez obecną administrację doktrynę, ale w zasadzie opiera się na geopolitycznych interesach jakie Stany Zjednoczone mają w Europie Centralnej. Narastająca rywalizacja z Chinami oraz rosnące ambicje Rosji i Niemiec powodują, że geopolityczna koncepcja ustanowienia buforu pomiędzy tymi dwoma

europijskimi mocarstwami, tym jest bowiem z punktu widzenia geopolityki amerykańskiej koncepcja Trójmorza, nabiera nowego znaczenia dla amerykańskiej geostrategii.

Podpisanie kontraktu na zakup Patriotów to kolejny krok w stronę zbliżenia pozycji Polski w hierarchii sojuszy amerykańskich do tej jaką zajmują m. in. Japonia i Korea Południowa. Oczywiście Polska jest jeszcze daleko od osiągnięcia tego celu, ale obecna ekipa rządząca chętnie widziałaby zapewne takie docelowe umiejscowienie naszego kraju jako bliskiego sojusznika amerykańskiego w Europie Centralnej. Otwarte pozostaje zagadnienie na ile uda się zrealizować cele polityczne jak i ekonomiczne tego kontraktu. Odpowiedź przyniesie praktyka współpracy przy implementacji tego kontraktu.

Foto: Flickr